

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy Ústav české literatury a komparatistiky

Posudek bakalářské práce Sárý Sichingerové

Obrazy USA v reportážích Ludvíka Aškenazyho a Miroslava Holuba

Sára Sichingerová si zvolila za předmět své práce dva cestopisy básníků, kteří se v 50. a 60. letech minulého století dostali do Spojených států a pokusila se je interpretovat z několika hledisek. Podtrhl bych tu tři: jde tu o zajímavou, byť ne ústřední kapitolu v literární historii, která má své historicko-politické pozadí i širší souvislosti; jde také o otázku žánru, v němž se mísí reportáž, cestopis a okrajově další umělecké a publicistické žánry i poezie; a konečně v případě Miroslava Holuba stojí za úvahu také problematika transnacionálního pohybu přes hranice národních literatur. K otázce českých reportáží a cestopisů ze Spojených států, psaných zejména v 60. letech minulého století, již bylo něco napsáno (Bauer, Šolíc), ale například souhrnná kniha Josefa Švédy tuto kapitolu nechává spíše stranou, a téma zdaleka není vyčerpáno.

V první části práce autorka shrnula důležitá metodologická východiska: otázku cestopisu, historický pohled a imagologický přístup, který se teoreticky zabývá obrazy jednoho národa (země) v jiné národní literatuře, což jí poskytlo velmi dobrá východiska pro další část. Dvě kapitoly věnované oběma autorům jsou členěny obdobně, ne však mechanicky a pojednávají důležité fáze a tematické vrstvy obou knih.

Práce dobře postihuje vypravěčské strategie obou autorů, pomocí nichž se přibližují Americe jakožto neznámému prostoru. V kontrastu k ideologické kritice, která byla v daném období více či méně povinná, je u obou spíše nevysloveně přítomen mýtus Ameriky jako nového světa – který má samozřejmě mnohem delší tradici. Oba se v Americe pohybují jako cizinci, ale zároveň hledají styčný bod v něčem sobě blízkém, s čím se mohou jejich vypravěči ztotožnit. Pro Aškenazyho jsou to obyčejní lidé a jejich příběhy, pro Holuba básníci (a to především beatníci). Díky tomu pronikají do neznámého prostoru, aniž by jej museli předem hodnotit nebo odsuzovat.

V kontextu o něco širším by tato skupina textů stála za srovnání s texty psanými českými exulanty – jako příklad bych uvedl knihu Petra Dena (Ladislava Radimského) *Evropan na Manhattanu*, vydanou v roce 1958. Radimský sice žil v New Yorku, ale svými pocity je spíše cizincem a jeho próza stojí na protikladu Evropy a Ameriky (starého a nového světa). Z dnešní perspektivy je tato polarita přítomná i u Aškenazyho a Holuba možná více než dobové geopolitické rozdělení na Západ a Východ. V tom směru je téma otevřené v práci Sárý Sichingerové velmi živé a autorce se leccos z něj podařilo poměrně dobře postihnout.

Na práci bych vyzdvihl soustavnost pojednání a přístup, který spojuje dohromady různá metodologická východiska, což právě toto téma vyžaduje; a schopnost vyhmátnout podstatné body problematiky. Jistou občasnou neučesanost textu (např. pracovní poznámka na s. 21, tu a tam překlep nebo stylisticky nepatřičný obrat) nehodnotím jako podstatnou, byť by si na ni měla autorka napříště dávat pozor, a navrhuji hodnocení výborně.

Josef Hrdlička

26. 8. 2018